

ที่ กษ ๐๙๑๙.๗/๑๑๓๐

ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรมุกดาหาร
อำเภอเมือง จังหวัดมุกดาหาร ๔๙๐๐๐

๑๗ ตุลาคม ๒๕๖๕

เรื่อง ส่งข้อมูลเตือนภัยการเกษตร ระหว่างวันที่ ๑๕ - ๒๕ ตุลาคม ๒๕๖๕
เรียน

อ้างถึง หนังสือสำเนา สวพ.๓ ที่ กษ ๐๙๑๙/ว ๕๗๘๕ ลงวันที่ ๑๕ ตุลาคม ๒๕๖๕

สิ่งที่ส่งมาด้วย ข้อมูล “เตือนภัยการเกษตร” จำนวน ๑ ชุด

ตามหนังสือที่อ้างถึงกรมวิชาการเกษตร ได้ส่งข้อมูล “เตือนภัยการเกษตร” ระหว่างวันที่ ๑๕ - ๒๕ ตุลาคม ๒๕๖๕ ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรมุกดาหาร จึงขอส่งข้อมูลเตือนภัยดังกล่าว เพื่อใช้ประโยชน์ใน
หน่วยงานและประชาสัมพันธ์ให้ผู้เกี่ยวข้องทราบ นั้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

เสนอ กษ.มท

เห็นควร/เห็นชอบ
☒ กลุ่ม.....
☐ ฝ่ายบริหารทั่วไป
เพื่อ.....

(นางวาสนา สุขสำราญ)
ผู้อำนวยการศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรมุกดาหาร

- 15 ตุลาคม ๒๕๖๕
1๕๓๐๒๔

๑๗ ต.ค. ๖๕

(นายวุฒิ สุธารักษ์)

นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการพิเศษ
รักษาราชการแทน เกษตรและสหกรณ์จังหวัดมุกดาหาร

ที่ กษ ๐๙๑๙.๗/

ลงวันที่ ๑๗ ตุลาคม ๒๕๖๘

เรื่อง ส่งข้อมูลเตือนภัยการเกษตร ระหว่างวันที่ ๑๕ - ๒๘ ตุลาคม ๒๕๖๘
เรียน

๑. เกษตรและสหกรณ์จังหวัดมุกดาหาร
๒. เกษตรจังหวัดมุกดาหาร
๓. ปศุสัตว์จังหวัดมุกดาหาร
๔. ประมงจังหวัดมุกดาหาร
๕. สหกรณ์จังหวัดมุกดาหาร
๖. ปฎิรูปที่ดินจังหวัดมุกดาหาร
๗. หัวหน้าสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์จังหวัดมุกดาหาร
๘. ผู้อำนวยการสถานีพัฒนาที่ดินจังหวัดมุกดาหาร
๙. ผู้อำนวยการโครงการชลประทานจังหวัดมุกดาหาร
๑๐. ผู้อำนวยการศูนย์หม่อนไหมเฉลิมพระเกียรติฯมุกดาหาร
๑๑. ผู้อำนวยการการยางแห่งประเทศไทยจังหวัดมุกดาหาร

ด่วนที่สุด

บันทึกข้อความ

สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตรเขตที่ 3
รับที่ 4360
วันที่ ๑๕ ต.ค. ๒๕๖๘
เวลา
ผู้รับ

ส่วนราชการ สำนักงานเลขาธิการกรม กลุ่มสารบรรณ โทร/โทรสาร ๐ ๒๕๗๘ ๙๖๕๕

ที่ กษ ๐๙๐๑/ ๑ ๑๓๒๕

วันที่ ๑๕ ตุลาคม ๒๕๖๘

เรื่อง ส่งข้อมูลเตือนภัยการเกษตร ระหว่างวันที่ ๑๕ - ๒๘ ตุลาคม ๒๕๖๘

เรียน ผอ.กอง/สถาบัน/สำนัก/ศทส./สวพ.๑-๘/สชช./กพร./กตบ./สนก./กวม./กปร./กกย./สนก.

ด้วยกรมวิชาการเกษตรได้มอบหมายให้สำนักงานเลขาธิการกรมจัดทำข้อมูล “เตือนภัยการเกษตร” โดยรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับสภาพแวดล้อม สภาพอากาศที่เกิดขึ้นในแต่ละสัปดาห์ ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อพืชชนิดต่างๆ การเกิดโรคระบาดในพืช การระบาดของแมลงศัตรูพืช ตลอดจนข้อสังเกตข้อควรระวัง แนวทางแก้ไข/ป้องกัน เพื่อเผยแพร่ให้กับเจ้าหน้าที่ภาครัฐ ภาคเอกชน เกษตรกร ผู้ประกอบการ สื่อมวลชน หรือผู้เกี่ยวข้องได้ทราบเป็นประจำวัน ๒ สัปดาห์

สำนักงานเลขาธิการกรมขอส่งข้อมูล “เตือนภัยการเกษตร” ระหว่างวันที่ ๑๕ - ๒๘ ตุลาคม ๒๕๖๘ ตาม QR Code แนบท้ายหนังสือฉบับนี้ มาเพื่อใช้ประโยชน์ในหน่วยงานของท่านและประชาสัมพันธ์ให้ผู้เกี่ยวข้องทราบโดยทั่วถึง ในการนี้ ขอให้ สวพ. ๑ - ๘ และศูนย์เครือข่าย ส่งข้อมูลเตือนภัยการเกษตรให้ศูนย์เรียนรู้เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร กรมส่งเสริมการเกษตร และศูนย์อำนวยการเฉพาะกิจแก้ปัญหาวิกฤตภัยแล้งระดับจังหวัด ซึ่งมีผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้อำนวยการศูนย์ ในพื้นที่จังหวัดที่รับผิดชอบเพื่อทราบและใช้ประโยชน์ต่อไปด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและพิจารณาดำเนินการ

ที่ กษ ๐๙๐๑/ ๑ ๑๓๒๕
เรียน ☐ ผอ.สวพ.๓
☐ ผชช.
☒ ผอ.สวพ.
☒ ผอ.กลุ่มฯ
☐
(นายชนาตลย์ สัตตณภัทร)
เลขาธิการกรม
☐ เพื่อพิจารณา
☒ เพื่อทราบ
☐ เพื่อทราบและถือปฏิบัติ
☐ เพื่อทราบและดำเนินการ
☐
☐

<https://q.me-qr.com/zEHNgwjs>

ข้อมูลเตือนภัยการเกษตร ระหว่างวันที่ ๑๕ - ๒๘ ตุลาคม ๒๕๖๘

(นายสิริณวิชัย วิทวารธกุล)
ผู้อำนวยการกลุ่มประสานและบริหารนโยบาย รักษาการแทน
ผู้อำนวยการสำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตรเขตที่ ๓

๑๕ ต.ค. ๒๕๖๘

เตือนภัยการเกษตร

ช่วงวันที่ 15 – 28 ตุลาคม 2568

สภาพแวดล้อม/สภาพอากาศที่เกิดขึ้นในช่วงเวลานี้	ชนิดพืชที่อาจเกิดผลกระทบ	ระยะการเจริญเติบโตของพืชในช่วงนี้	ปัญหาที่ควรระวัง	ข้อสังเกตลักษณะ/อาการที่อาจพบ	แนวทางป้องกัน/แก้ไข
มีฝนตก และฝนตกหนักบางพื้นที่	1. พืชตระกูลแตง (เช่น แตงกวา แตงร้าน แตงโม แตงไทย เมล่อน แคนตาลูป ชูกินี พักทอง พักเขี้ยว พักแม้ว มะระจีน และบวบ)	ทุกระยะการเจริญเติบโต	โรคราน้ำค้าง (เชื้อรา <i>Pseudoperonospora cubensis</i>)	มักพบอาการของโรคบนใบที่อยู่บริเวณด้านล่างของต้นก่อน แล้วขยายลุกลามไปยังใบที่อยู่ด้านบน อาการเริ่มแรกบนใบปรากฏแผลอ้ำน้ำ แผลจะขยายตามกรอบของเส้นใบย่อย ทำให้เห็นเป็นรูปเหลี่ยมเล็ก ๆ ต่อมาแผลเปลี่ยนเป็นสีเหลือง ในตอนเช้าที่สภาพอากาศมีความชื้นสูงจะพบเส้นใยของเชื้อรา ลักษณะเป็นขุยสีขาวถึงเทาที่แผลบริเวณด้านใต้ใบ แผลจะขยายติดต่อกันเป็นแผลขนาดใหญ่เปลี่ยนเป็นสีน้ำตาลเข้มหรือเทาดำ หากอาการรุนแรงจะทำให้ใบเหลืองและแห้งตายทั้งต้น พืชที่เป็นโรคจะติดผลน้อย ผลมีขนาดเล็ก คุณภาพของผลจะลดลง หากเป็นโรคในระยะนี้มีผลอ่อน จะทำให้ผลลีบเล็กและบิดเบี้ยว	1. ใช้เมล็ดพันธุ์ที่มีคุณภาพดีและปราศจากโรค 2. ก่อนปลูกควรแช่เมล็ดพันธุ์ในน้ำอุ่น อุณหภูมิประมาณ 50 องศาเซลเซียส นาน 20 - 30 นาที หรือคลุกเมล็ดด้วยสารเมทาแลกซิล 35% DS อัตรา 7 กรัมต่อเมล็ดพันธุ์ 1 กิโลกรัม 3. ไม่ปลูกกระยะชิดกันเกินไป เพราะจะทำให้มีความชื้นสูง 4. หมั่นกำจัดวัชพืช เพื่อเป็นการถ่ายเทอากาศในแปลงได้ดี 5. ตรวจสอบแปลงปลูกอย่างสม่ำเสมอ เมื่อพบโรคพ่นด้วยสารป้องกันกำจัดโรคพืช เช่น ไโดเมโทมอร์ฟ 50% WP อัตรา 20 - 30 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ แมนโคเซบ + แมนโคสิลเอ็ม 64% + 4% WG อัตรา 50 - 60 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ ไนเมโคซานิล + แมนโคเซบ 8% + 64% WP อัตรา 30 - 40 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ แมนโคเซบ + วาลิฟนาเลท 60% + 6% WG

สภาพแวดล้อม/สภาพอากาศที่เกิดขึ้นในช่วงเวลานี้	ชนิดพืชที่อาจเกิดผลกระทบ	ระยะการเจริญเติบโตของพืชในช่วงนี้	ปัญหาที่ควรระวัง	ข้อสังเกตลักษณะ/อาการที่อาจพบ	แนวทางป้องกัน/แก้ไข
					อัตรา 50 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร โดยพ่นให้ทั่วทั้งด้านบนใบและใต้ใบ ทุก 5 - 7 วัน 6. แปลงที่เป็นโรค ควรหลีกเลี่ยงการให้น้ำในตอนเย็น 7. แปลงที่มีการระบาดของโรครุนแรง หลังจากเก็บเกี่ยวผลผลิตแล้ว ให้เก็บซากพืชไปทำลายนอกแปลงปลูก และไม่ปลูกพืชตระกูลแตงซ้ำ ควรปลูกพืชชนิดอื่นหมุนเวียน
	2. มะละกอ	ทุกระยะการเจริญเติบโต	โรครากเน่าและโคนเน่า (เชื้อรา <i>Pythium ophanidematum</i> , <i>Phytophthora palmivora</i>)	อาการระยะต้นกล้า ส่วนของลำต้นบริเวณผิวดินมีลักษณะน้ำ ใบบื่อ ถ้าอาการรุนแรงบริเวณโคนต้นจะหักพับและตายในที่สุด อาการระยะต้นโต เริ่มแรกมักจะแสดงอาการใบล่างเหลือง ก้านใบส่อและหลุดร่วงได้ง่าย ใบที่อยู่ส่วนบนของต้นมีสีซีด ยอดอ่อนมีขนาดเล็กกล่ง เมื่ออาการรุนแรงใบจะสลดเหี่ยว และหลุดร่วงเหลือแต่ใบยอด บางครั้งบริเวณโคนต้น พบแผลเน่าฉ่ำน้ำมีของเหลวสีน้ำตาลเยิ้มออกมา ต้นจะหักล้มพับได้ง่าย และตายในที่สุด เมื่อขุดดูพบรากแขนงเป็นสีน้ำตาลหลุดขาดได้ง่าย และรากแก้วเน่าเปื่อย	1. แปลงปลูกควรมีการระบายน้ำที่ดี ไม่มีน้ำขัง 2. ใช้ต้นกล้าจากแหล่งปลูกที่ไม่มีการระบาดของโรครัน และไม่มีร่องรอยการติดเชื้อ 3. หมั่นตรวจแปลงปลูกอย่างสม่ำเสมอ เมื่อพบมะละกอเริ่มแสดงอาการของโรค รดดินบริเวณโคนต้นด้วยสารป้องกันกำจัดโรคพืช เช่น เมทาแลกซิล 25% WP อัตรา 50 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ ฟอสฟิไลด-อะลูมิเนียม 80% WP อัตรา 30-50 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ เมทาแลกซิล + แมนโคเซบ 4% + 64% WP อัตรา 30-40 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร 4. หากพบต้นที่เป็นโรครุนแรง ควรขุดต้นที่

สภาพแวดล้อม/สภาพอากาศที่เกิดขึ้นในช่วงเวลานี้	ชนิดพืชที่อาจเกิดผลกระทบ	ระยะการเจริญเติบโตของพืชในช่วงนี้	ปัญหาที่ควรระวัง	ข้อสังเกตลักษณะ/อาการที่อาจพบ	แนวทางป้องกัน/แก้ไข
					เป็นโรค นำไปทำลายนอกแปลงปลูก แล้วโรยปูนขาว หรือรดดินด้วยสารป้องกันกำจัดโรคพืชตามข้อ 3 ในหลุมที่ชุดและบริเวณใกล้เคียงเพื่อป้องกันการระบาดของโรค
					5. แปลงที่มีการระบาดของโรครุนแรง ควรเปลี่ยนไปปลูกพืชอื่นหมุนเวียน
	3. มะพร้าว	มะพร้าวที่ยังไม่ให้ผลผลิต และมะพร้าวที่ให้ผลผลิตแล้ว	1. หนอนหัวดำ มะพร้าว	ระยะหนอนเท่านั้นเข้าทำลายใบมะพร้าว โดยทะลุกินผิวใบบริเวณใต้ทางใบจากนั้นจะถักใยมีมูลที่ถ่ายออกมาผสมกับเส้นใยที่สร้างขึ้นนำมาสร้างเป็นอุโมงค์คลุมลำตัวยาวตามทางใบบริเวณใต้ทางใบ ตัวหนอนอาศัยอยู่ภายในอุโมงค์ที่สร้างขึ้นและทะลุกินผิวใบ โดยทั่วไปหนอนหัวดำจะพบรอบทำลายใบแก่ หากการทำลายรุนแรงจะพบว่า หนอนหัวดำมะพร้าวทำลายก้านทางใบ จน และผลมะพร้าว ต้นมะพร้าวที่ถูกหนอนหัวดำมะพร้าวลงทำลายทางใบหลาย ๆ ทาง พบว่าหนอนหัวดำมะพร้าวจะถักใยตั้งใบมะพร้าวมาเรียงติดกันเป็นแพ เมื่อตัวหนอนโตเต็มที่แล้วจะถักใยหุ้มลำตัวอีกครั้ง และเข้าดักแด้อยู่ภายในอุโมงค์ดักแด้	กรณีพบการระบาดของปานกลางและระดับน้อยของหนอนหัวดำมะพร้าวในพื้นที่ ให้ปฏิบัติตามขั้นตอนดังนี้ 1. ทำการเกษตรกรรม โดยการตัดทางใบส่วนที่ถูกหนอนหัวดำมะพร้าวทำลาย ลงมาย่อยสลายฝังกลบ หรือจมน้ำทันที เพื่อกำจัดหนอนหัวดำมะพร้าว ลดจำนวนประชากรของหนอนหัวดำมะพร้าวได้ง่ายและเร็ว 2. ใช้แบคทีเรียบาซิลลัส ทรูริงเจนซิส <i>Bacillus thuringiensis</i> อัตรา 80 - 100 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร พ่นทางใบ 5 ลิตรต่อต้น ทุก ๆ 7 วัน ติดต่อกัน 3 ครั้ง 3. ปลอ่ยแทนเป็นโคนิโอซิส <i>Goniopsis nephantidis</i> ในช่วงเย็นพ่นค่า อัตรา 200

สภาพแวดล้อม/สภาพอากาศที่เกิดขึ้นในช่วงเวลานี้	ชนิดพืชที่อาจเกิดผลกระทบ	ระยะการเจริญเติบโตของพืชในช่วงนี้	ปัญหาที่ควรระวัง	ข้อสังเกตลักษณะ/อาการที่อาจพบ	แนวทางป้องกัน/แก้ไข
				มีสีน้ำตาลเข้ม ตักแต่พืชผู้จะมีขนาดเล็กกว่า ตักแต่พืชผู้เล็กน้อย มีสีเหลืองบนหัวต้นมะพร้าว ที่ผสมพันธุ์แล้วจะวางไข่บนเส้นใยที่สร้างเป็น อุโมงค์ หรือเข้าไปที่ลูกหมอนหัวต้นมะพร้าว ลงทำลายแล้ว ตัวหนอนเมื่อพอกออกจากไข่จะ อยู่รวมกันเป็นกลุ่ม 1 - 2 วัน ก่อนจะย้ายไป กัดกินใบมะพร้าว จึงมักพบหนอนหัวต้นมะพร้าว หลายชนิดกัดกินอยู่ในใบมะพร้าวใบเดียวกัน หากการทำลายรุนแรงอาจทำให้ต้นมะพร้าว ตายได้	ตัวต่อไร่ ทุก 7 วัน ติดต่อกัน 4 ครั้ง หรือ ปลอ่ยแดนเบียนบราโคมีเรีย <i>Brachymeria nephantidis</i> (แดนเบียนดักแต่หนอนหัวต้นมะพร้าว) ในช่วงเย็นพลบค่ำ อัตรา 120 ตัวต่อไร่ ทุก 7 วัน ติดต่อกัน 4 ครั้ง
				กรณีพบการระบาดรุนแรง ใช้สารเคมีตาม คำแนะนำของกรมวิชาการเกษตรอย่างเคร่งครัด	กรณีพบการระบาดรุนแรง ใช้สารเคมีตาม คำแนะนำของกรมวิชาการเกษตรอย่างเคร่งครัด
				ต้นที่สูงน้อยกว่า 4 เมตร	ต้นที่สูงน้อยกว่า 4 เมตร
				1. การพ่นสารทางใบ	1. การพ่นสารทางใบ
				ใช้สารฟลูเบนไดอะไมด์ 20% WG อัตรา 5 กรัม ต่อ น้ำ 20 ลิตร หรือ คลอแรนทรานิลิพโรล 5.17% SC อัตรา 20 มิลลิลิตรต่อ น้ำ 20 ลิตร หรือ สปีโนแซต 12% SC อัตรา 20 มิลลิลิตรต่อ น้ำ 20 ลิตร (พืชสูงต่อฝั่ง) หรือ ลูเฟนนูรอน 5% EC อัตรา 20 มิลลิลิตร (พืชสูงต่อกิ่ง) พ่น 1 - 2 ครั้ง ให้ทั่วทรงพุ่ม จะมีประสิทธิภาพป้องกัน กำจัดได้ประมาณ 2 สัปดาห์ กรณีที่มีการปล่อย แตนเบียน ให้พ่นสารเคมีก่อน ประมาณ 2 สัปดาห์	ใช้สารฟลูเบนไดอะไมด์ 20% WG อัตรา 5 กรัม ต่อ น้ำ 20 ลิตร หรือ คลอแรนทรานิลิพโรล 5.17% SC อัตรา 20 มิลลิลิตรต่อ น้ำ 20 ลิตร หรือ สปีโนแซต 12% SC อัตรา 20 มิลลิลิตรต่อ น้ำ 20 ลิตร (พืชสูงต่อฝั่ง) หรือ ลูเฟนนูรอน 5% EC อัตรา 20 มิลลิลิตร (พืชสูงต่อกิ่ง) พ่น 1 - 2 ครั้ง ให้ทั่วทรงพุ่ม จะมีประสิทธิภาพป้องกัน กำจัดได้ประมาณ 2 สัปดาห์ กรณีที่มีการปล่อย แตนเบียน ให้พ่นสารเคมีก่อน ประมาณ 2 สัปดาห์
				คอยทำการปล่อยแตนเบียน กรณีที่มีการเคลื่อนย้าย ต้นพันธุ์ เพื่อป้องกันการแพร่กระจายของ	คอยทำการปล่อยแตนเบียน กรณีที่มีการเคลื่อนย้าย ต้นพันธุ์ เพื่อป้องกันการแพร่กระจายของ

สภาพแวดล้อม/สภาพอากาศที่เกิดขึ้นในช่วงเวลานี้	ชนิดพืชที่อาจเกิดผลกระทบ	ระยะการเจริญเติบโตของพืชในช่วงนี้	ปัญหาที่ควรระวัง	ข้อสังเกตลักษณะ/อาการที่อาจพบ	แนวทางป้องกัน/แก้ไข
					หนอนหัวตำมะพร้าวสามารถ^๒ใช้วิธีการนี้ได้ 2. การฉีดสารเคมีเข้าลำต้น โดยเลือกใช้สารเคมี 2 ชนิด ได้แก่ ต้นมะพร้าวความสูง 4 - 12 เมตร ใช้สาร อีมาเมกติน เบนโซเอต 1.92% EC อัตรา 5 มิลลิตรต่อต้น หรือ อะบาเมกติน 1.8% EC อัตรา 15 มิลลิตรต่อต้น ต้นมะพร้าวที่สูงเกิน 12 เมตร ใช้สาร อีมาเมกติน เบนโซเอต 1.92% EC อัตรา 10 มิลลิตรต่อต้น หรือ อะบาเมกติน 1.8% EC อัตรา 30 มิลลิตรต่อต้น ฉีดเข้าที่ลำต้นมะพร้าว โดยใช้ดอกสว่าน 3 - 4 หนุน เจาะรูให้เยื้องทำมุม 45 องศา จำนวน 1 - 2 รู ตำแหน่งของรูอยู่สูงจากพื้นดินประมาณ 0.5 - 1 เมตร หลังใส่สารใช้ดินน้ำมันตีให้ขนาดประมาณ 1 ลูกบาศก์นิ้ว อุดตรรูทันที เพื่อป้องกันแรงดันที่จะทำให้สารไหลย้อนออกมา มีประสิทธิภาพในการป้องกันกำจัดหนอนหัวตำมะพร้าว ได้นาน 90 วัน ไม่แนะนำในมะพร้าวความสูงน้อยกว่า 4 เมตร

สภาพแวดล้อม/สภาพอากาศที่เกิดขึ้นในช่วงเวลานี้	ชนิดพืชที่อาจเกิดผลกระทบ	ระยะการเจริญเติบโตของพืชในช่วงนี้	ปัญหาที่ควรระวัง	ข้อสังเกตลักษณะ/อาการที่อาจพบ	แนวทางป้องกัน/แก้ไข
			2. แมลงดำหนามมะพร้าว	ทำลายส่วนใบของมะพร้าว โดยทั้งตัวอ่อนและตัวเต็มวัย อาศัยอยู่ในใบอ่อนที่ยังไม่คลี่ของมะพร้าว และทะทะกินผิวใบ ใบมะพร้าวที่ถูกทำลายเมื่อใบคลี่กางออกจะมีสีน้ำตาลอ่อน หากใบมะพร้าวถูกทำลายติดต่อกันเป็นเวลานานจะทำให้ยอดของมะพร้าวมีสีน้ำตาลเมื่อมองไกล ๆ จะเห็นเป็นสีขาวโพลน ชาวบ้านเรียก “มะพร้าวหัวหงอก”	1. วิธีเขตรกรรมและวิธีกีด ไม่ควรเคลื่อนย้ายต้นพันธุ์มะพร้าวหรือพืชตระกูลปาล์มมาจากแหล่งที่มีการระบาด 2. การใช้ชีวิตวิธี การใช้แตนเบียนที่เฉพาะเจาะจงกับแมลงดำหนาม เช่น แตนเบียนอะซีโคเตสฮิสไพนารัม (<i>Asecodes hispinarum</i>) .และแตนเบียนเตตระสตีคัส บรอนทิสตี (<i>Tetrastichus brontispae</i>) มาเลี้ยงขยายเพิ่มปริมาณ และปล่อยทำลายหนอนแมลงดำหนามมะพร้าว 3. การใช้สารเคมี กรณีมะพร้าวต้นเล็ก ใช้สารอิมิดาโคลพริด 70% WG อัตรา 1 กรัม หรือ ไทอะมีฟอกแซม 25% WG อัตรา 1 กรัม หรือ ไดโนทีฟูแรน 10% WP อัตรา 1 กรัม ละลายน้ำ 1 ลิตรต่อต้น ราดบริเวณยอดและรอบมะพร้าว หรือ การใช้สารคาร์เพนไธโตรคลอไรด์ 4% GR ใส่ถุงผ้าที่ตัดแปลงคล้ายถุงชา อัตรา 30 กรัมต่อต้น มีประสิทธิภาพป้องกันกำจัดแมลงดำหนามมะพร้าวได้นานประมาณ 1 เดือน

สภาพแวดล้อม/สภาพอากาศที่เกิดขึ้นช่วงเวลานี้	ชนิดพืชที่อาจเกิดผลกระทบ	ระยะการเจริญเติบโตของพืชในช่วงนี้	ปัญหาที่ควรระวัง	ข้อสังเกตลักษณะ/อาการที่อาจพบ	แนวทางป้องกัน/แก้ไข
			3. โรคใบจุดสีเทา (เชื้อรา <i>Pestalotiopsis palmarum</i>)	อาการเริ่มแรกเกิดจุดเล็ก ๆ บนใบ ต่อมาขยายใหญ่เป็นแผลสีเทา ขอบแผลสีน้ำตาล มักพบมีสีเหลืองล้อมรอบ บริเวณแผลพบจุดเล็ก ๆ สีดำซึ่งเป็นส่วนขยายพันธุ์ของเชื้อสาเหตุโรครากอาการรุนแรงแผลจะขยายทำให้ใบไหม้และใบแห้งตาย	1. หมั่นตรวจแปลงปลูกอย่างสม่ำเสมอ หากพบโรคตัดส่วนที่เป็นโรค นำไปทำลายนอกแปลงปลูก 2. พ่นสารป้องกันกำจัดโรคพืช เช่น แมนโคเซบ 80% WP อัตรา 80 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ คลอโรไทลีนิล 75% WP อัตรา 10 – 20 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ คาร์เบนดาซิม 50% SC อัตรา 20 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร
4. ทุเรียน		เตรียมต้น (การเจริญทางใบ)	1. โรคใบติด หรือใบไหม้ (เชื้อรา <i>Rhizoctonia solani</i>)	มักพบอาการของโรคที่ใบอ่อนก่อน โดยอาการเริ่มแรกพบแผลคล้ายถูกน้ำร้อนลวกบนใบ ต่อมาแผลขยายตัวและเปลี่ยนเป็นสีน้ำตาล ขนาคและรูปร่างไม่แน่นอน จากนั้นลุกลามไปยังใบปกติข้างเคียง ถ้ามีความชื้นสูงเชื้อราสาเหตุโรคจะสร้างเส้นใยมีลักษณะคล้ายใยแมงมุมยืดยาวไปหัดักกัน ใบที่เปื้อโรคจะไหม้แห้ง และหลุดร่วงไปสัมผัสกับใบที่อยู่ด้านล่าง โรคจะลุกลามทำให้ใบใหม่เห็นเป็นหย่อม ๆ ใบแห้งติดกันเป็นกระจุกแหว่งตามกิ่ง ต่อมาใบจะร่วงจนเหลือแต่กิ่ง และกิ่งแห้งในที่สุด ทำให้ต้นเสียรูปทรง	1. ช่วงการตัดแต่งกิ่ง จัดแต่งกิ่งให้เหมาะสม และมีทรงพุ่มโปร่ง เพื่อให้ทุเรียนได้รับแสงแดด และอากาศถ่ายเทได้ดี เป็นการลดความชื้น ทำให้สภาพแวดล้อมไม่เหมาะสมต่อการระบาดของโรค 2. ในแปลงปลูกที่มีความชื้นสูงและมีการระบาดของโรคเป็นประจำ ไม่ควรใส่ปุ๋ยที่มีไนโตรเจนสูง เพื่อลดการแตกใบ 3. หมั่นตรวจแปลงปลูกอย่างสม่ำเสมอ หากพบโรค ตัดส่วนที่เป็นโรคและเก็บเศษพืชที่เป็นโรคและใบที่ร่วงหล่น นำไปทำลายนอกแปลงปลูก และพ่นสารป้องกันกำจัดโรคพืช เช่น คอปเปอร์ไฮดรอกไซด์ 77% WP อัตรา 30 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ คอปเปอร์ออกซิคลอไรด์

สภาพแวดล้อม/สภาพอากาศที่เกิดขึ้นในช่วงเวลานี้	ชนิดพืชที่อาจเกิดผลกระทบ	ระยะการเจริญเติบโตของพืชในช่วงนี้	ปัญหาที่ควรระวัง	ข้อสังเกตลักษณะ/อาการที่อาจพบ	แนวทางป้องกัน/แก้ไข
					85% WP อัตรา 30 - 50 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ คอปเปอร์ออกไซด์คลอไรด์ 65.2% WG อัตรา 20 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ คิวปริัสออกไซด์ 86.2% WG อัตรา 10 - 20 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ คอปเปอร์ออกไซด์คลอไรด์ + คอปเปอร์ไฮดรอกไซด์ 24.6% (14% copper metal) + 22.9% (14% copper metal) WG อัตรา 10 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ เฮกซะโคนาโซล 5% SC อัตรา 20 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ เพนโทไธโอไพแรต 20% SC อัตรา 10 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ ฟลูไตรอะพอล 12.5% SC อัตรา 20 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ ทีบูโคนาโซล + ไตรฟลอกซีสโตรบิน 50% + 25% WG อัตรา 10 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ ไทลโคลฟอส-เมทิล 50% WP อัตรา 20 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร ทุก 7 วัน โดยพ่นที่ใบให้ทั่วทั้งต้น

สภาพแวดล้อม/สภาพอากาศที่เกิดขึ้นในช่วงเวลานี้	ชนิดพืชที่อาจเกิดผลกระทบ	ระยะการเจริญเติบโตของพืชในช่วงนี้	ปัญหาที่ควรระวัง	ข้อสังเกตลักษณะ/อาการที่อาจพบ	แนวทางป้องกัน/แก้ไข
			2. โรครากเน่าและโคนเน่า (เชื้อรา <i>Phytophthora palmivora</i>)	อาการที่ราก เริ่มแรกจะเห็นใบที่ปลายกิ่งมีสีซีดไม่เป็นมันเงา เที่ยวลู่ลง เมื่ออาการรุนแรงมากขึ้น ใบจะเหลืองและหลุดร่วง หากขุดดูราก จะพบรากฝอยมีลักษณะเปลี่ยนสี และเปื่อยยุ่ย เป็นสีน้ำตาล เมื่อโรครุนแรงอาการเน่าจะลามไปยังรากแขนงและโคนต้น ทำให้ต้นทุเรียนโทรมและยืนต้นตาย อาการที่กิ่งและที่ลำต้นหรือโคนต้น ระยะแรกจะเห็นทุเรียนแสดงอาการใบเหลืองเป็นบางกิ่ง สังเกตเห็นคล้ายคราบน้ำมันผิวเปลือกของกิ่งหรือต้น ในช่วงเข้าที่มีอากาศชื้นอาจเห็นเป็นหยดของเหลวสีน้ำตาลแดงออกมาจากบริเวณแผล และจะค่อย ๆ แห้งไปในช่วงที่มีแดดจัด ทำให้เห็นเป็นคราบ เมื่อใช้มีดฉีกบริเวณคราบน้ำมัน จะพบเนื้อเยื่อเปลือกและเนื้อไม้เป็นแผลสีน้ำตาล ถ้าแผลขยายใหญ่ ลูกกลมจนรอบโคนต้น จะทำให้ทุเรียนใบร่วงจนหมดต้น และยืนต้นแห้งตาย อาการที่ใบ ใบอ่อนแสดงอาการเหี่ยว เหลือง บริเวณแผลมีลักษณะฉ่ำน้ำ สีน้ำตาลอ่อน	1. แปลงปลูกควรมีการระบายน้ำดี ไม่มีน้ำท่วมขัง และเมื่อมีน้ำท่วมขังควรรีบระบายออก 2. ปรับปรุงดิน โดยใช้ปุ๋ยคอก ปุ๋ยหมัก และปรับสภาพดินให้มีความเป็นกรด-ด่างประมาณ 6.5 กรณิดินที่เป็นกรดจัด ให้ใส่ปูนขาวหรือโดโลไมท์ อัตรา 100 - 200 กิโลกรัมต่อไร่ 3. หลีกเลี่ยงการกระทำที่อาจทำให้รากหรือลำต้นเกิดแผล ซึ่งจะเป็ช่องทางการให้เชื้อราสาเหตุโรคเข้าทำลายพืชได้ง่ายขึ้น 4. ต้นทุเรียนที่เป็นโรครุนแรงมาก หรือยืนต้นแห้งตาย ควรขุดออกนำไปทำลายนอกแปลงปลูก แล้วรากดินในหลุมและบริเวณโดยรอบ ด้วยสารป้องกันกำจัดโรคพืช ฟอสฟิธิล-อะลูมิเนียม 80% WP อัตรา 30 - 50 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ เมทาแลคซิล 25% WP อัตรา 30 - 50 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร ทั้งวิธีระยะหนึ่ง จึงปลูกทดแทน 5. ตรวจแปลงปลูกอย่างสม่ำเสมอ เมื่อพบส่วนของกิ่ง ใบ ดอก และผลที่เป็นโรค ตัดแต่งส่วนที่เป็นโรค รวมทั้งเก็บผลเน่าที่ร่วงหล่นไป

สภาพแวดล้อม/สภาพ อากาศที่เกิดขึ้นในช่วงเวลานี้	ชนิดพืชที่อาจ เกิดผลกระทบ	ระยะการ เจริญเติบโตของ พืชในช่วงนี้	ปัญหาที่ควรระวัง	ข้อสังเกตลักษณะ/ อาการที่อาจพบ	แนวทางป้องกัน/แก้ไข
				และเปลี่ยนเป็นสีดำ ตายเน่าคล้ายน้ำร้อนลวก เส้นใบมีสีน้ำตาลดำ เกิดอาการไหม้แห้งคายน อย่างรวดเร็วแล้วค่อย ๆ ร่วงไป พบมากช่วง ฝนตกหนักต่อเนื่องหลายวัน	ทำลายนอกแปลงปลูก แล้วพ่นด้วยสาร เมทาแลกซิล 25% WP อัตรา 30 - 50 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ ฟอสฟิไล-อะลูมิเนียม 80% WP อัตรา 30 - 50 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร ให้ทั่ว ทรงพุ่ม จำนวน 1 - 2 ครั้ง ทุก 7 - 10 วัน และ ควรหยุดพ่นสารก่อนเก็บเกี่ยวผลอย่างน้อย 15 วัน 6. ไม่นำเครื่องมือตัดแต่งที่ใช้กับต้นเป็นโรคไป ใช้ต่อกับต้นปกติ และควรทำความสะอาด เครื่องมือก่อนนำไปใช้ใหม่ทุกครั้ง 7. เมื่อพบต้นที่เบเริ่มมีสีซีด ไม่เป็นมันเงาหรือ ใบเหลืองหลุดร่วง ใช้สาร ฟอสฟิไนก แอซิด 40% SL ผสมน้ำสะอาด อัตรา 1:1 ใส่กระบอกฉีดยา ฉีดเข้าลำต้น อัตรา 20 มิลลิลิตรต่อต้น และ/ หรือราดดินด้วยสารฟอสฟิไล-อะลูมิเนียม 80% WP อัตรา 30 - 50 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ เมทาแลกซิล 25% WP อัตรา 30 - 50 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร
					8. เมื่อพบอาการโรคบนกิ่งหรือที่โคนต้น ถาก หรือตัดผิวเปลือกบริเวณที่เป็นโรครออก แล้ว ทาแผลด้วยสาร ฟอสฟิไล-อะลูมิเนียม 80%

สภาพแวดล้อม/สภาพ อากาศที่เกิดขึ้นในช่วงเวลานี้	ชนิดพืชที่อาจ เกิดผลกระทบ	ระยะการ เจริญเติบโตของ พืชในช่วงนี้	ปัญหาที่ควรระวัง	ข้อสังเกตลักษณะ/ อาการที่อาจพบ	แนวทางป้องกัน/แก้ไข
					WP อัตรา 70 กรัมต่อน้ำ 1 ลิตร หรือ ฟอสฟอรัส-อะลูมิเนียม 80% WG อัตรา 90 กรัมต่อน้ำ 1 ลิตร หรือ เมทาแลกซิล 25% WP อัตรา 40 - 60 กรัมต่อน้ำ 1 ลิตร หรือ แมนโคเซบ + วาเลฟนาเลท 60% + 6% WG อัตรา 100 กรัมต่อน้ำ 1 ลิตร หรือ โพรพาโมคาร์บไฮโดรคลอไรด์ + เมทาแลกซิล 10% + 15% WVP อัตรา 60 กรัมต่อน้ำ 1 ลิตร ทุก 7 วัน จนกว่าแผลจะแห้ง หรือ ใช้ฟอสฟอนิก แอซิด 40% SL ผสมน้ำสะอาด อัตรา 1:1 ใส่ กระบอกฉีดยา ใช้อัตรา 20 มิลลิลิตรต่อต้น . ฉีดเข้าลำต้นหรือกิ่งในบริเวณตรงข้ามอาการโรค หรือส่วนที่เป็นเนื้อไม้ใกล้บริเวณที่เป็นโรค 9. หลังจากเก็บเกี่ยวผลผลิตแล้ว ตัดแต่งกิ่ง เป็นโรค กิ่งแห้ง และตัดซำผลที่ค้างอยู่ นำไป ทำลายนอกแปลงปลูก เพื่อลดการสะสมของ เชื้อสาเหตุโรค
	5. กาแฟ	เตรียมต้น (การเจริญทางใบ)	โรคแอนแทรคโนส หรือโรคใบไหม้สี น้ำตาล	อาการที่ใบ: พบได้ทั้งใบอ่อนและใบแก่ ลักษณะเป็นจุดสีน้ำตาล เมื่ออาการรุนแรง แผลจะขยายขนาดเป็นแผลใหญ่ ทำให้ใบแห้ง	1. รักษาระดับปริมาณน้ำให้เหมาะสม เพื่อรักษา ระดับความชื้น เป็นการป้องกันการเกิดโรค 2. หมั่นตรวจแปลงปลูกอย่างสม่ำเสมอ ตัดแต่ง

สภาพแวดล้อม/สภาพอากาศที่เกิดขึ้นในช่วงเวลานี้	ชนิดพืชที่อาจเกิดผลกระทบ	ระยะการเจริญเติบโตของพืชในช่วงนี้	ปัญหาที่ควรระวัง	ข้อสังเกตลักษณะ/อาการที่อาจพบ	แนวทางป้องกัน/แก้ไข
			หรือโรคกิ่งแห้ง (เชื้อรา <i>Colletotrichum gloeosporioides</i> , <i>Colletotrichum coffeanum</i>)	ไหม้ทั้งใบ อาการที่กิ่ง: เกิดอาการไหม้บนกิ่งเขียว ทำให้ใบเหลืองและร่วง กิ่งที่ยาวและแห้งทั้งกิ่ง	กิ่ง ใบ และส่วนที่เป็นโรค นำไปทำลายนอกแปลงปลูก แล้วพ่นด้วยสารป้องกันกำจัดโรคพืช แมนโคเซบ 80% WP อัตรา 50 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ เบโนมิล 50% WP อัตรา 20 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร
	6. มັນสำปะหลัง	ปลูกใหม่ – สร้างหัว/สะสมแป้ง	โรคโคนเน่า หัวเน่า (เชื้อรา <i>Phytophthora melonis</i>)	พบอาการใบเหลือง เหี่ยว และร่วง โคนต้นแสดงอาการเน่าเป็นสีน้ำตาลหรือดำ บางพันธุ์ เช่น พันธุ์ห้วยบง 60 พบอาการโคนต้นบริเวณคอต้นแตก เมื่อขุดดูพบหัวมັນสำปะหลังเน่า ผ่าดูภายในเป็นสีน้ำตาล หากอาการรุนแรงไม่สามารถเก็บเกี่ยวผลผลิตได้	1. หากพื้นที่ปลูกเป็นดินดาน ควรไถระเบิดชั้นดินดาน และตากดินไว้อย่างน้อย 2 สัปดาห์ก่อนปลูก 2. แปลงปลูกควรกรร่ง เพื่อไม่ให้น้ำท่วมขัง 3. คัดเลือกพ่อนพันธุ์จากแหล่งที่ไม่มีการระบาดของโรค 4. ก่อนปลูกแช่พ่อนพันธุ์ด้วยสาร เมทาแลกซิล 25% WP อัตรา 20 - 50 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ ฟอสอีทิล-อะลูมิเนียม 80% WP อัตรา 50 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร เป็นเวลา 10 นาที 5. ควรจัดระยะปลูกให้เหมาะสม เพื่อให้ทรงพุ่มโปร่ง ทำให้สภาพแวดล้อมไม่เหมาะสมต่อการระบาดของโรค 6. หมั่นตรวจแปลงปลูกอย่างสม่ำเสมอ เมื่อ

สภาพแวดล้อม/สภาพ อากาศที่เกิดขึ้นในช่วงเวลานี้	ชนิดพืชที่อาจ เกิดผลกระทบ	ระยะการ เจริญเติบโตของ พืชในช่วงนี้	ปัญหาที่ควรระวัง	ข้อสังเกตลักษณะ/ อาการที่อาจพบ	แนวทางป้องกัน/แก้ไข
					พบต้นที่แสดงอาการของโรค ถอนนำไปทำลาย นอกแปลงปลูกแล้วโรยปูนขาว หรือราดด้วย สาร เหนียวแลกซิด 25% WP อัตรา 20 - 50 กรัม ต่อน้ำ 20 ลิตร หรือฟอสฟิอิล-อะลูมิเนียม 80% WP อัตรา 50 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร บริเวณที่ถอน และโดยรอบห่างออกไปประมาณ 1 เมตร 7. หลีกเลี่ยงเกี่ยวผลผลิตแล้ว ควรเก็บเศษแห้ง และเศษซากมาสันป่าหูล้าง ไปทำลายนอก แปลงปลูก 8. ควรทำความสะอาดเครื่องจักรกล การเกษตรที่ใช้ในแปลงที่เป็นโรค เนื่องจาก เชื้อสาเหตุโรคอาจติดมากับเครื่องจักรกล การเกษตรนั้น 9. ในแปลงที่มีการระบาดของโรครุนแรง ควร ปลูกพืชชนิดอื่นหมุนเวียน เช่น อ้อย ข้าวโพด หรือพืชตระกูลถั่ว
					**** ในกรณีที่มีการระบาดของโรครุนแรง ควรปฏิบัติดังนี้ 1. พื้นที่ที่พบต้นแสดงอาการของโรคมากกว่า

สภาพแวดล้อม/สภาพ อากาศที่เกิดขึ้นในช่วงเวลานี้	ชนิดพืชที่อาจ เกิดผลกระทบ	ระยะการ เจริญเติบโตของ พืชในช่วงนี้	ปัญหาที่ควรระวัง	ข้อสังเกตลักษณะ/ อาการที่อาจพบ	แนวทางป้องกัน/แก้ไข
					ร้อยละ 50 ควรเฝ้าระวัง เก็บเศษซากนำไปทำลาย นอกแปลงปลูก แล้วตากดิน 2. พื้นที่พบต้นแสดงอาการของโรค ร้อยละ 30 - 50 - มั่นสำปะหลังอายุ 1 - 3 เดือน ควรเฝ้าระวัง เก็บเศษซากนำไปทำลายนอกแปลงปลูก แล้ว ตากดิน - มั่นสำปะหลังอายุ 4 - 7 เดือน หว่านปูนขาว ให้ทั่วแปลง และควรเร่งเก็บเกี่ยวผลผลิตทันที - มั่นสำปะหลังอายุ 8 เดือนขึ้นไป ควรเร่ง เก็บเกี่ยวผลผลิตทันที

รายงาน : สถาบันวิจัยพืชสวน (นางสาวทิวา บุปผาประเสริฐ) ข้อมูลจาก : ศวกลส.เพชรบูรณ์, มะละกอก และ ศวส.ชุมพร

: สถาบันวิจัยพืชไร่และพืชทดแทนพลังงาน (นางสาวสุรรัตน์ ทองคำ) ข้อมูลจาก : กลุ่มวิชาการ

ผู้กลั่นกรอง : สำนักวิจัยพัฒนามาตรการอารักขาพืช